

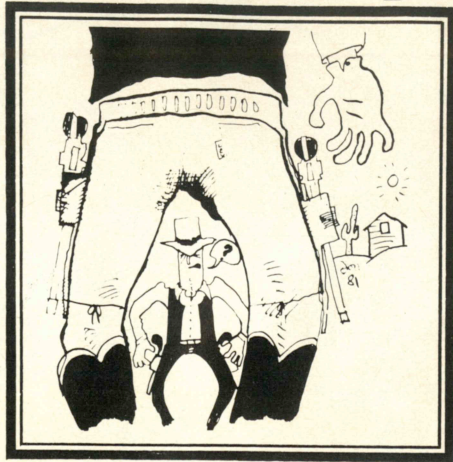
TRAMTEATRET

DET ENKLESTE ER

PISTOL!

Det enkleste er pistol

Pistol er et enkelt og greitt håndskyttevåpen til bruk med en hånd på kort avstand. Formålet med pistol er å skade eller drepe. Beslektede våpen er revolver, gevær, karabin og maskinpistol. Inntil 1940 var den norske armépistol en 11,25 millimeter Colt M/14. Etter krigen begynte man imidlertid å benytte en rekke forskjellige pistoler, de fleste av tysk type. Disse hadde vist seg å være de mest effektive.

Større enn pistol er kjernevåpen eller atomvåpen som de populært kalles. Dette er våpen hvor sprengvirkningen oppnås ved frigjøring av kjerneenergi. Karakteristisk for kjernevåpen er de enormt store energimengder som blir frigjort. Sprengning av kjernevåpen forårsaker hurtig temperaturstigning (mellom femti og hundre millioner grader celsius), bygninger blåser over ende, osv. Det blir også veldig skarpt lys.

Alle vesener slåss for å overleve. Det som skiller mennesket fra andre dyrearter er at det har pistol.

Privat vold er som kjent forbudt. Den tillatte vold foregår i stor skala og kontrollerte former. Det dreier seg gjerne om organisert bruk av våpenmakt mellom

grupper av mennesker i den hensikt å tilintetgjøre motparten eller påtvinge den sin vilje. Den sterkeste, rikeste, best utstyrte og mest hensynsløse parten pleier å starte, føre og vinne *krigen*, som dette her populært kalles. Står striden mellom den lovlige regjering i en stat og en mer eller mindre organisert gruppe hals-tarrige undersåtter foreligger det revolusjon, kontrarevolusjon, borgerkrig eller militærkupp.

Krig forutsetter at det menneskelige samfunn har nådd et visst nivå når det gjelder flid, orden og materiell velferd. Videre at man har pistol. Eller noe lignende.

Det fins lover og regler for utøvelse av vold, slik at det ikke skal bli noe tull. Etter folkeretten er krig en rettslig tilstand mellom stater der det vanligvis blir anvendt væpnet makt. Krig er «det ytterste middel til rettsåndhevelse i internasjonale forhold». Det fins dessuten skrevne regler for konkret krigføring; Haag-konvensjon om bombardement ved flåtestyrker, osv.

Men i praksis er nok utøvelse av vold i verden noe mindre kontrollert og regulert enn reglene skulle tilsi. Napalm og Apartheid hører til dagens orden. Bomber kamuflert som leketøy for småbarn og politiske fanger kamuflert som klienter og kriminelle fins. Supermaktene leker med jordkloden uavhengig av enhver fredskonferanse og FN har hittil ikke forbudt imperialismen.

I denne verden er det forbudt å skyte naboen, men tillatt å utrydde et helt folk.

Erik Bye sier at vi er inne i narrens tidsalder.

Den grenseløse ufornuft, det smilende vanvidd sitter ikke i asylene. En ekspert, en president, en partileder, en våpenfabrikant, en industrimagnat sitter i kontrollrommene, på partikontorene, i maktsentrene, i toppetasjene, i ledelsen. Man snakker om at en enkelt person i spontant anfall av sinnsykdom kan spole verden ved å trykke på «feil knapp». Da glemmer man at feilgrepet begås hele tiden. Det største og viktigste feilgrepet er selve utgangspunktet: Maktøvernes maktmisbruk. De latinamerikanske generalers herskesyke. Reagans primitive høyrepolitikk og Bresjnevs veldrillede invasjonstropper.

Den spennende blanding av velregulerthet og uberegnelighet utgjør vår tids skurrende undertone. Dette er i og for seg ikke noe oppsiktsvekkende; alle vet det.

Det virkelig pussige er at man i narrens tidsalder narres til å tro at det *imperialistiske vanviddet er en selvfølge!* Krigsforbrytelsene, maktmisbruket og verdens undergang har avisoverskrifter som konkurrerer på like linje med nyheter om

Nancy har kastet pistolen **Bonn utsetter nye våpenkjøp** **BOLIG SØKES** **Nytt våpenbeslag, Også Bresjnevs ung mann fengslet med på å feire kvinnedagen** **Kuler eller tavler?** **Mye nedbør i vest, lite i øst**

Spansk general for militærrett **BOLIG SØKES** **Fransk kanonbåt beskjøt Panama-istruert fartøy** **Atomfri sone og NATO-medlemskapet** **Staten uten ansvar for 'Western'** **GRAND PRIX**

Skeppsholmsfestivalen: Svart oljesatir

■ ■ ■ Skeppsholmen har länge utgjort en viktig del av Stockholms kulturliv. Här har originalitet och hög konstnärlig kvalitet alltid varit sina behållare.

För festivalen har tydligen bara det bästa varit gott nog. Det är inte bara programutvalarna som tillgänt att avnjuta den bästa standard den fins teaterverksamhet har att erbjuda.

Den finska Sverolimpgrupps uppställning har problemlöst och utmärkt lyckats. Också programmet har varit mycket skönt. Också teaterströmmen har varit mycket skönt. Också teaterströmmen har varit mycket skönt.

Teaterströmmen har länge utgjort en viktig del av Stockholms kulturliv. Här har originalitet och hög konstnärlig kvalitet alltid varit sina behållare.

För festivalen har tydligen bara det bästa varit gott nog. Det är inte bara programutvalarna som tillgänt att avnjuta den bästa standard den fins teaterverksamhet har att erbjuda.

Den finska Sverolimpgrupps uppställning har problemlöst och utmärkt lyckats. Också programmet har varit mycket skönt. Också teaterströmmen har varit mycket skönt.

Nordens plattformar och opp-mundoljans i norska sörtinger. Men understök den effektiva på en dyrt överbelastad. På den får manera endast bolagen påse och liv. Svaga rikare i sin och marings-

Några måste tidigt lämna baten. Det blev de ovriga normannen aktör var för hjultron. Ni drinka mar de i ett oljefunktionalistiskt medlag ystardat, försvunnen am-industri.

■ ■ ■ Får jag tänka högt? Frågar en norman i ett revynummer i "Deep sea thriller". Det gäller ett svar i en parodi på ett Sten Broman-program. Gärna, svarar Broman, det är alltid intressant när en norman tänker högt. Och

por. De bestämmer sina maktkon-spirationer. Valhall till laktionen. ■ ■ ■ Men trots allt, detta är den skali förvalta ett oljefund. Detta är för stort och måste placeras i beskrift för utrensning av ar-kasning till de stora kapitalis-terna i Norge. Det medför i sin tur en omvända möjlighet att ar-be-luše.

1985 blir arbetslösheten lägst i världen i Norge per meter över havet. ■ ■ ■ Men trots allt, detta är den skali förvalta ett oljefund. Detta är för stort och måste placeras i beskrift för utrensning av ar-kasning till de stora kapitalis-terna i Norge. Det medför i sin tur en omvända möjlighet att ar-be-luše.

1985 blir arbetslösheten lägst i världen i Norge per meter över havet. ■ ■ ■ Men trots allt, detta är den skali förvalta ett oljefund. Detta är för stort och måste placeras i beskrift för utrensning av ar-kasning till de stora kapitalis-terna i Norge. Det medför i sin tur en omvända möjlighet att ar-be-luše.

Stackars Norge, Revyn visar att normannen gjort bort sig nu igen. Inga har de som vanligt att skylla på.

— BENGT JAHNSSON

Måndagen den 11 juli 1977: DAGENS NYHETER

i Stockholm 1977 (Dep Sea Thriller)

Norjalaisen Tram-teatterin virlairevyyssä esiintyy myös äänensä menettänyt italialainen Prix-laulaja, jota parodioi Anders Rogg.

Tram-revvy: Hullu ja rämäkkä

TEATTERI

Teatterikeskuksen taiteellisen seminaarin, tällä kertaa yhteispuhjoimaisena järjestetyin, ensimmäinen ulkomainen vierasesitys edusti Norjan Teatterikeskusta. Vuodesta 1976 toiminut, musiikki- ja revyy-teatterin keskittynyt Tram-teatteri lauloi, soitti ja näytteli yli kahden tunnin mittaista *Back to the '80s, Takaisin 80-luvulle* -ohjelmaansa KOM-teatterin paikkeilla.

Tram -ryhmä ylätti monipuolilla osaamisellaan. Noin vain he muodostivat taustaan musiikin huoltavan orkesterin, jonka otteesta säkenöi teatterillisista mukaansatempaavuutta, sekä melodioista että perusotteesta intensiteettiä ja tarkoitusta, jopa joskus enemmän kuin varsinaista huiksenhienoa osaamista.

Ja he lauloivat — moni solistisen puhtaasti ja kaikki kautta linjan teatterillisia tehtäviä painottaen, välityksen sisällön ja selkeyden huoltaen.

Ja he näyttelivät. Parempaakin on nähty, hiotumpaa tyyppikomikkaa, mutta suhteessa tekstiensä sisältö- ja ilmaisuvaatimuksiin he olisivat selvittäneet *Back to the '80s*-kokonaisuutensa ihan herkkulisesti, jos tuo kokonaisuus oli kautta linjan tarjonnut sitä, mitä siitä irtosi sikermän iskevyydessä vaiheissa.

Revyyin alkuvaiheissa *Terje Nordbyn* teksti kahlalee tutunnäköisenä menneitten vuosikymmenten muotivillityksissä ja muissakin tapahtumissa. 50-lukua luennetaan Elvis-parodioiden läpi, 60-lukua hippihahmoisten maailmanparantajien, 70-lukua diskojytinään saattelemana. Temaattisesti ollaan monipuolisia, mutta kieltämättä hieman nopeasti ohittavia, oloipa sitten kysymys rodullisista, seksuaalisia vähenmistä jättä puoltavista, maailmanpoliittisista tai ikiomista norjalaisista tapahtumista.

Eietyksen keskiosa, *That's entertainment*-jaksot repii näkysälle kansallisia pilakuvia, ruotsalaisen keskikön synnin, brittien punk-bisneksen ja hurjan herkkullisen saksalaisen näkähousuulalan, joka tavallaan takaa uhkaa kääntä väkivaltaiseksi tappeluksi.

Terje Nordby: *Back to the '80s*. Tram-teatteri, Norja. Ohjaus: Sigve Bøe. Koreografia: Mari Rustad. Puvut: Benet Winther-Larsen. Rooleissa: Magne Bruteig, Kine Hellebust, Per Kjeve, Marianne Krogness, Anne, Nyutustumo, Liv Aakvik, Arne Garvang, Billy Johansson, Carsten Loh, John Nyutustumo, Anders Rogg.

Tämä vaihe on koko esityksen hauskin, idean tuttuudesta huolimatta.

Loppupuolella, esitettyään myös roisin parodian norjalaisesta kabaletahdesta, teksti siirtyy otsikon tematiikkaan, palaa tulevatia vuosituhannetta katselemaan 80-lukua. Se löytää sieltä 70-luvulta perityt atomivoimallakkaat, luonnonsuojeluskäymykset ja puoluepoliittisen vetelyden.

Näissä loppuvaiheissaan norjalaisen esitys pysähtyi pahasti samojen asioita jauhamaan ja jätti loputtuaan katsojansa kaikkea muuta kuin kyseliäseen tilaan, lähinnä uupuneeksi.

Pohjoismaista seminaaritilannetta ajatellen Tram-teatterin tärkein viesti, ainakin tänne Suomeen päin, olikin tuo meiltä puuttuvan revyyteatteriperinteen ihanuus, joka sallii huikeatkin hävyttömyydet, tekee nopeuden ja ajankohtaisuuden teatterityön leipäviljäksi.

Suomalaisesta teatterista ajankohtaisuuden laatusana nykyisin puuttuu oikeastaan kokonaan. Hävyneet ovat 60-luvun kootet, hävinneet varmasti paljolti huippunsa kehitetyn myyntiorganisaation merkeiksi. Se sitoo teatteria kaavamaisiksi ja hidaslukkeiseksi.

Siksi kait Tram-teatterin rämäkkä meno puutteineenkin oli antoisimmillaan virkistävää seurattavaa, hullu ja hauska, epäkaupallisesti, analyytisesti.

JUKKA KAJAVA

i Helsingfors 1980 (Back to the '80s)

La Sverige gjøre skittjobben
Mot 30 millioner arbeidsløse i de vestlige industriland i år

Mocambique klar til krig

Syden-reiser forsinket

Poliske

Western: « Thatcher har mitlæter legning »
Ansvaret uklart banka opp!

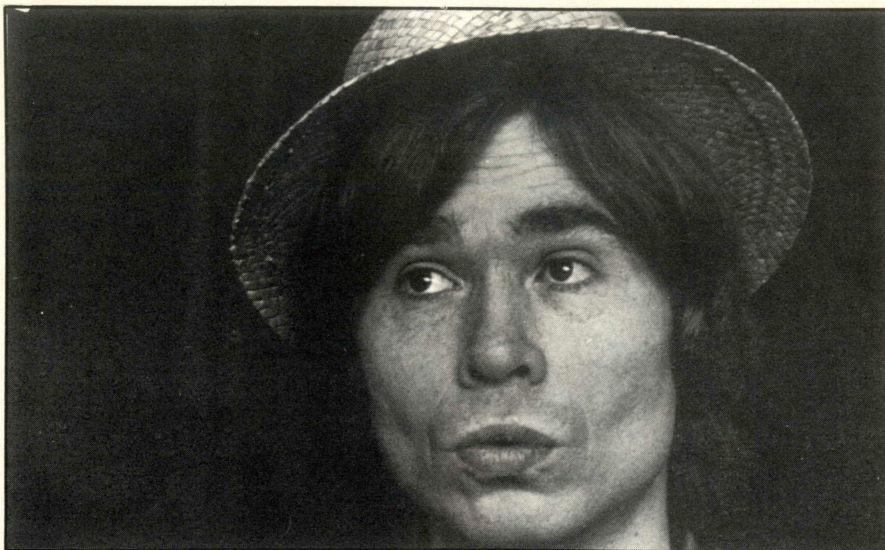
Nancy har kastet pistolen

Bonn utsatter nye våpenkjøp

BOLIG SØKES

Nytt våpenbeslag, Også Bresjnev ung mann fengslet med på å feire kvinnedagen

Kuler eller tavler? Mye nedbør i vest, lite i øst

Per Kjeve

Kine Hellebust

Det enkleste er pistol

Du kan lese og studere
til du blir doktor og cand theol
om hvordan løse konflikter
hvis vennsforhold svikter
Du kan lære å forhandle
med regler, bord og stol
men det enkleste er å løse
konflikten med pistol

En dag kan du få trang til
å gå innom nærmeste pol.
Du er kanskje helt ut av deg
fordi din venn er gått i fra deg
og du tenker det blir bedre
hvis du drikker alkohol
vel
Det enkleste er å løse
problemet med pistol

Pistol, pistol
Det enkleste er pistol

Pistol, pistol
Det enkleste er pistol

Det fins mange slags problemer
under vår felles sol
Det fins flust av disputaser
mellom land og folk og raser
Det kan være du ikke liker
at din nabo er spanjol
Vel. Det enkleste er å løse
problemet med pistol

Pistol, pistol
Det enkleste er pistol

La Sverige gjøre skittjobben
Mocambique klar til krig
Sydenreiser forsinket
Poliske
Western: «Thatcher har militær legning»
Ansvaret uklart **banka opp!**
Mot 30 millioner arbeidsløse i de vestlige industriland i år

nancy har kastet pistolen
Bonn utsatt for våpenkjøp
BOLIG SØKES
Nytt våpenbeslag, også Bresjnevs med på å feire kvinnedagen
ung mann fengslet
Mye nedbør i vest, lite i øst
Kuler eller tavler?

Det er vår tur nå

Frykten for en ødelagt jord
råder der hvor mennesker bor
men skyggen av en terrorbalanse
skjuler også håpet som gror

Sårbar er jorda der den svever i sitt rom
knuget av supermaktens spill
Vi er milliarder som på hvert vårt språk
gjør krav på den tid vi går til

Det er vår tur nå
Vår tur nå
La de herskende forstå
Det er vår — vår tur nå

Sårbar er jorda der den svever i sitt rom
knuget av supermaktens spill

De sitter selv anonymt og trygt
har som yrke å frambringe frykt
regner død om til megatonn
bor i Kreml og Pentagon

Tror de seg usårlige selv?
Motstand møter dem likevel
i Polen og San Salvadors gater
I Chile og Afghanistans fjell

Sårbar er jorda der den svever i sitt rom
knuget av supermaktens spill
Vi er milliarder som på hvert vårt språk
gjør krav på den tid vi går til

Det er vår tur nå
Vår tur nå
La de herskende forstå
Det er vår — vår tur nå

Grønt som i fjor

Når kvikksølvet glir nedover og sola går i hi
for å mørkelegge morgener med host og hutring i
og vindusruta tetnes til av istapper og klake
da blir sommern kun et vindpust som gikk altfor fort forbi
Hvergang kulda er som verst så tror du vintern varer ved
til evig tid

Men like forbanna blei det vår
også i år
og dikterne har sprunget ut
med hver sin metafor
og priser kjærlighet og løvetann
og alt som trassig gror
En park med gras og kvist
er forsvunnet siden sist
men resten er minst like grønt som ifjor

Hand skipt menn

La Sverige gjøre skittjobben

Mocambique klar til krig

Sydenreiser forsinket

Poliske

Western: «Thatcher har militær legning»

Ansvar for uklart banka opp!

Mot 30 millioner arbeidsløse i de vestlige industriland i år

UTLAND

BOLIG SØKES

fransk kanonbåt beskjøt Panama-gjestrøt fartøy

Atomfri sone og NATO-medlemskapet

Staten uten ansvar for 'Western'

Spansk general for militærrett

DKSF 90 år

ATOMKRIG

GRAND PRIX

De jobbet hele vinteren med flid og kald teknikk
 alle mørklagte vintermenn med is i sine blikk
 for å hindre alt som vokser og som lever uregjerlig
 så som hundehvalper, lakselver, unger og lyrikk
 ved å fryse fast og stenge av og sperre inn
 med vinterlig logikk

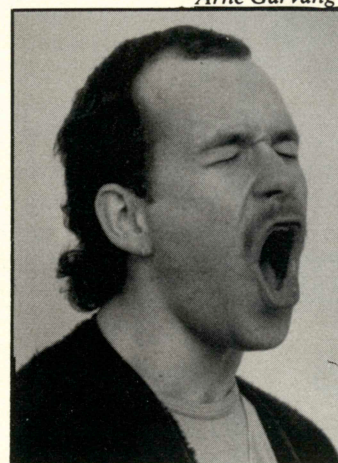
Men like forbanna blei det vår
 også i år
 og dikterne har sprunget ut
 med hver sin metafor
 og priser kjærlighet og løvetann
 og alt som trassig gror
 En park med gras og kvist
 er forsvunnet siden sist
 men resten er minst like grønt som ifjor

Se alt som lever rundt deg forandres litt om litt
 På havet flyter farget is blant oljesøl og skitt
 De har lagt ned flere sjukehus og bygd ut nok et vassdrag
 og en råkald vind fra motorveien isla håpet ditt
 Og hver gang kulda er som verst så tror du
 vinterns jerngrep blir du aldri kvitt

Men like forbanna blir det vår
 sånn som i år
 Og dikterne vil springe ut
 med hver sin metafor
 og prise kjærlighet og løvetann
 og alt som trassig gror
 Fire parker og en plen
 livner trassig til igjen
 Og resten blir minst like grønt som i år

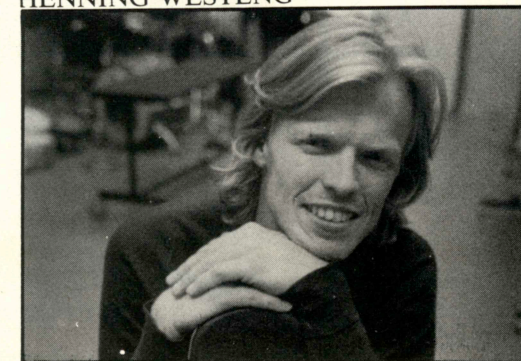
Arne Garvang

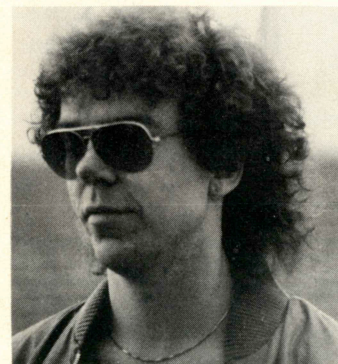
Anders Rogg

HENNING WESTENG

Billy Johansson

DAG BJUNE

Hand skiftet mann

La Sverige gjøre skittjobben

Mocambique klar til krig

Syden-reiser forsinket

Poliske

UTLAND

Western: «Thatcher har militær legning»

Ansvar for uklart banka opp!

general errett

BOLIG SØKES

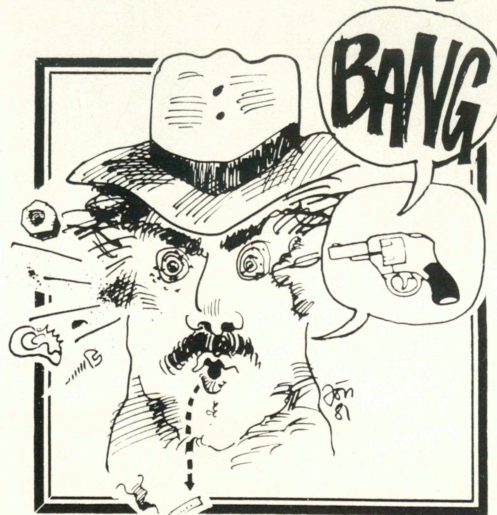
Fransk kanonbåt beskjøtt Panama

Atomfri sone og NATO-medlemskapet

DKSF 90 år: ATOMKRIG

Staten uten ansvar for 'Western'

Det enkleste er pistol

av og med TRAMTEATRET

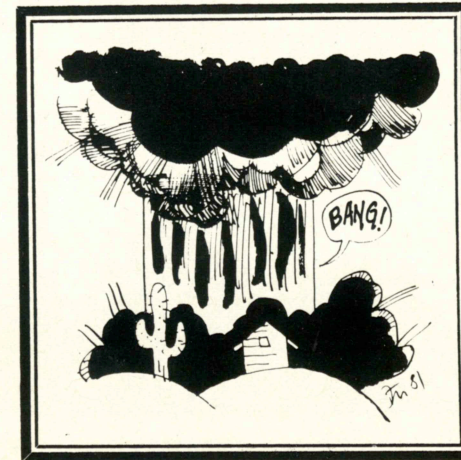
I rollene:
 LOTTAR SIGRUNSEN ..... Magne Bruteig
 KRISTINE JAPP (Lottars kone) ..... Marianne Krogness
 MELVIN (deres(?) sønn) ..... John Nyutstumo
 DORIS (barvertinne) ..... Anne Nyutstumo
 ANNIE (hore) ..... Kine Hellebust
 BUNNIE (hore) ..... Liv Aakvik
 PASTOR ..... Per Kjeve
 SHERIFF ..... Helge Winther-Larsen

Vi møter også Per Kjeve som det personifiserte mannfolk, Helge og Kine som ektepar i ørkenen, Liv som deres sønn Einar Steinar. John som kaktus og Kine som lille Kåre.

I orkestret:
 HENNING WESTENG ..... trommer
 ARNE GARVANG ..... Gitar
 BILLY JOHANSSON ..... Bass
 ANDERS ROGG ..... Piano

Og ellers:
 regi: ..... LENNART LIDSTRØM
 tekst: ..... TERJE NORDBY
 Musikk ..... ARNE GARVANG (kapellmester)
 ANDERS ROGG
 TERJE NORDBY

Kostymer ..... BENTE WINTHER-LARSEN
 Scenografi ..... HARALD EGEDE-NISSEN
 Rekvitter ..... DAG BJUNE
 Teknisk regi ..... PETTER STEEN
 Administrasjon ..... ANITA AUBERT
 Ellers bør nevnes at Billy Johansson har lagd plakaten, Jon Sveinbjørn Jonsson er ansvarlig for programlayout, Terje Nordby for programmet forøvrig, Anders Rogg har vært inspisient. Programfotograf er Elisabeth Sletten Østmo. OBS! Alle bilder er tatt på et tidlig stadium i prøvetida.

- Står vi stille, Dystre tall
lir vi Nye toppnoteringer og sterk aktivitetsøkning på Oslo Børs

ingen vapennvite
 Sjokk über sjokk
 Kremli blir aldershiem
 Unngåelig kjernekratt
 Vern om Norge ned som en bombe
 Ba om klem. Unk nele Gro

Riesmann

Nancy har kastet pistolen
 Bonn utsetter nye våpenkjøp
 BOLIG SØKES
 Nytt våpenbeslag, Også Bresjnev med på å feire kvinnedagen
 ung mann fengslet
 Kuler eller tavler?
 Mye nedbør i vest, lite i øst

Ute på prærien, Kine, Liv, Helge, Magne og Marianne.

Can-can-gutta fra venstre, Magne, Per, Helge og John.

Høsten skifter man
 La Sverige gjøre skittjobben
 Mocambique klar til krig
 Sydenreiser forsinket
Poliske
Western: «Thatcher har militær legning»
Ansvaret uklart banka opp!
Mot 30 millioner arbeidsløse i de vestlige industriland år
 UTLAND

Spansk general for militærrett
GRAND PRIX!
ATOMKRIG
 Staten uten ansvar for 'Western'
 Atomfri sone og NATO-medlemskaper
 fransk kanonbåt beskjørt Panama-registret fartøy
 BOLIG SØKES
 DKSF 90 år

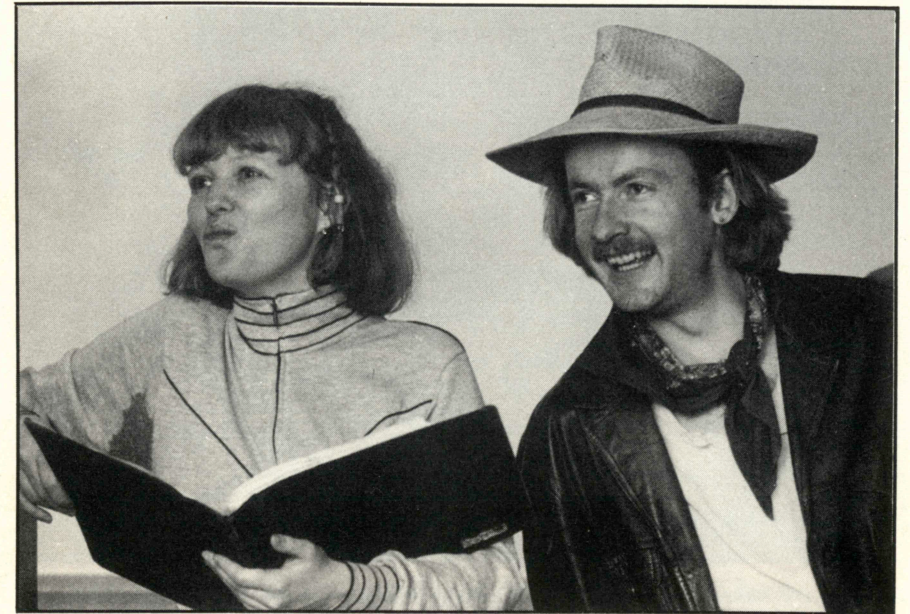
Sangene i forestillingen:

første akt:

ENGANGSSANG
 NÅ SKAL FRIHETEN BLOMSTRE IGJEN
 RETTSVETTSVISE
 EN MANN
 VI HAR FUNNET VÅR VEI
 VENNSKAPSBALLADE
 VI GÅR SAMMEN I DØDEN
 GRETE STRAND
 DEN MYKE MANN
 GRETE STRAND
 DEN MYKE MANN

annen akt:

GRØNT SOM IFJOR
 LILLE KÅRE
 VAKRE PIKER
 ENERGISPARETRUDELUTT
 LYSEGRØNNE MENN
 NASJONALHYMNE
 OLAV DEN HELLIGE
 DET ENKLESTE ER PISTOL
 DET ER VÅR TUR NÅ

Liv Aakvik og Helge Winther-Larsen

- Står vi stille, taltall
lir vi Nye toppnoteringer og sterk aktivitetssøkning på Oslo Børs
 ingen vapennvite
 Sjokk über sjokk.
 Kremr blir aldershiem
 Uunngåelig kjernekrat
 Vern om Norge ned som en domb
 Ba om klem. nek nele Gro

Nancy har kastet pistolen
 Bonn utsetter nye våpenkjøp
 BOLLIG SØKES
 Nytt våpenbeslag, Også Bresjnevs ung mann fengslet med på å feire kvinnedagen
 Kuler eller tavler?
 Mve nedbør i vest. lite i øst

Baktroppen: Bakerste rekke fra venstre, Bente Winther-Larsen, Harald Egede Nissen, Lennart Lindstrøm og Jon Sveinbjørn Jonsson. Forreste rekke fra venstre, Petter Steen, Terje Nordby og Anita Aubert.

LENNART

Sprø svenske sklir på bananskall

intervju med
LENNART LIDSTRØM

Alder: 30
Yrke: 50% instruktør
50% dramatiker
Bakgrunn: Journalist og altnuligmann i teatret
Sivilstatus: Gift

Du har arbeidet i såkalt politisk teater i Skandinavia i ti år. Stikkord: Fria Pro-Teatern, Hålogaland Teater. Har det skjedd noe med det politiske teatret i løpet av disse åra?

— Ja det var min sann et spørsmål.

Det har skjedd mye. Se på Tramteatret for eksempel, det har skjedd. Fra NJA-pjåsen i 1969 har det skjedd enormt mye. Overfladisk sett kan det virke som det politiske teatret nådde en slags topp i midten av søttiåra, men egentlig tror jeg ikke det er slik. Kulturelle bevegelser går vel alltid i en slags bølgeform. For meg har disse årene bevist at teatret er en brukbar mulighet til noe positivt. Til å vekke oppsikt. Hvis du er ute etter det motsatte; å bedøve, er det bedre med hammer. Hammerslag i hodet.

Hvorfor har *du* valgt å drive med teater?

— Jeg skle inn i teatret på et bananskall og siden har jeg aldri kommet ut. Ja det er faktisk sant. Jeg skrev noe musikk til et stykke og så spurte de om jeg kunne være med som musiker og ta noen roller også ble det slik.

Men det fins mange grunner til å drive med teater. Det er en fantastisk følelse når publikum er kommet på plass og teppet går opp. Spenningsfeltet mellom

La Sverige gjøre skittjobben **Mocambique klar til krig** **Sydenreiser forsinket** **Poliske** **Western: «Thatcher har militær legning»** **Ansvaret uklart banka opp!**

Mot 30 millioner arbeidsløse i de vestlige industriland i år

UTLAND

Nancy har kastet pistolen **Bonn utsatt for nye våpenkjøp** **BOLIG SØKES** **Nytt våpenbeslag, Også Bresnev ung mann fengslet med på å feire kvinnedagen** **Kuler eller tavler?** **Mye nedbør i vest, lite i øst**

det som skjer på scenen og publikums buing og ovasjoner gir lønn for strevet.

Dessuten kan man oppnå noe. Ikke store revolusjoner, men jeg tror man kan få drevet litt mentalhygiene.

Du er kjent for dine kompromissløst vanvittige innfall. Både i dette stykket og i det siste du selv har skrevet har du for eksempel gått inn for å vise *fødsel* på scenen.

Trenger ikke arbeiderklassen nøkternhet og klar bevissthet?

— Klarhet er jeg ikke imot. Når man arbeider på scenen må man la en og en ting skje for seg slik at publikum ikke blir forvirret, også videre.

Det er ikke vår feil at det blir sprøtt! Det kommer an på hvordan man ser det. Å vise verdens tilstand på nøkternt vis er ikke så lett.

Dessuten er det ikke til å komme fra at vi er i underholdningsbransjen.

Jeg har vært med på å se mennesker le mens de forteller om slitet sitt. Det er seierens latter! Man ler fordi man har vunnet over det — kommet over det. Ta for eksempel denne forestillingen. Er det noen lettere, enklere måte å klargjøre verdens vanvidd på? Er Dagsrevyen mer nøktern? I tillegg får vi underholdt folk!

Har du selv hatt opplevelser innen teaterkunsten som har forandret ditt liv — din bevissthet?

— Jag måste tenka efter et ögonblick. Jo. Jeg så en publikumsprøve av NJA-pjäsen med jernarbeidere i Luleå. Det var første gangen jeg så den skjulte kulturen på en teaterscene. Skuespillerne hadde bare manus — forestillingen var langt fra ferdig. Måten det var gjort på forandret verden. Forandret *min* verden. At dette var mulig!

Du har arbeidet ved frie grupper og regionteatre. Du har også erfaring fra blant annet Nathionalteatret. Har du noen tanker om likheter og forskjeller mellom teatrene?

— Jeg opplever de frie gruppene og regionteatrene som grunnleggende like; dvs. at de ligner hverandre i måten de er oppbygd og fungerer på.

Et større institusjonsteater blir mer som en fabrikk. Du vet ikke hva den andre delen av teatret holder på med — du har ingen anelse! En blir så isolert.

På teaterskolen fins en entusiasme for teater. På et institusjonsteater er man så mettet.

Hovedmønsteret er at et institusjonsteater fornekter seg sin posisjon: Fornekter at det i det hele tatt har en funksjon i samtida. Et regionteater eller en fri gruppe har et brennende ønske om akkurat det omvendte: Om å bety noe!

Det viktigste er å ville noe. Og det er klart at her går det ingen skarp konflikt mellom institusjonsteatre og andre teatre. Men det er gjerne slik at ideene og ressursene ikke fins på samme sted.

Vi kaller det *politisk teater*, enda ingen som driver med det i Skandinavia i 1981 ville for alvor hevde at teater må inneholde et spesielt budskap eller program. Hva blir det da igjen av det «politiske» ved teatret?

— Når man tenker på om teatret er politisk må man ikke tenke på *hensikt* eller *motivasjon*! Men at alt teater er politisk i den forstand at ditt verdensbilde preger deg når du står på scenen. Hvis du mener at verden er foranderlig så må det på en eller annen måte gå fram uansett hva du spiller.

Da Brecht sa: «Først må du lære og se», ble han spurt av en eller annen: «Hvorfor gå så mange omveier, hvorfor ikke si sannheten isteden?» Brecht svarte: «Hm. Tja. Det er ikke så lett å si *hva* som er sannheten».

Det ligger noe der.

Glad-jentene fra venstre, Liv, Marianne, Kine og Anne.

hand skift mann

La Sverige gjøre skittjobben

Mocambique klar til krig

Syden-reiser forsinket

Poliske

Western: «Thatcher har militær legning»

Ansvar for uklart banka opp!

Mot 30 millioner arbeidsløse i de vestlige industriland i år

UTLAND

nancy har kastet pistolen

Bonn utsøfter nye våpenkjøp

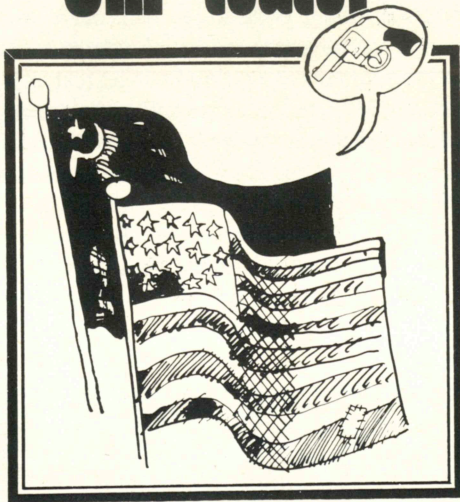
BOLIG SØKES

Nytt våpenbeslag, også Bresjnevs med på å feire kvinnedagen

Mye nedbør i vest, lite i øst

Kuler eller tavler?

Om teater

I dette landet er mye mulig hvis man ikke lytter til gode råd

Blant annet om Tramteatret som et lite men betegnende eksempel.

1. Frie profesjonelle sceniske grupper.

I dette landet råder staten og det som de forskjellige myndigheter har planlagt. I skrivende stund råder også Arbeiderpartiet men det er ikke så viktig. Det viktigste er at alt — da særlig kulturlivet — skal planlegges av råd, komiteer og departementer i det til enhver tid statsbærende regjeringsparti. Det som er nytt, det som vil noe annet, er det verre med. Det finnes frie grupper og andre selvopp-

nevnte kunstnere i dette land som ikke er nedsatt av staten. Oss er det ikke så greitt for.

Jeg mener — det er ille nok for det som faktisk *er* nedsatt og planlagt.

En fri profesjonell scenisk gruppe er: En gruppe dannet av medlemmene. En gruppe der medlemmene har full bestemmelsesrett over gruppens økonomi, repertoar, produksjon og sammensetning. Og en gruppe der medlemmene har virksomhet innen teater eller dans som profesjon og arbeid i gruppen som hovedbeskjeftigelse.

Følgende grupper fins (organisert i Teatersentrum): Collage (Oslo), Dansekompaniet Kantarellen (Oslo), Filiokus Teatret (Oslo), Grenland Friteater (Porsgrunn), Høvik Ballett (Oslo), Musidra (Oslo), Perleporten Teatergruppe (Oslo), Saltkompagniet (Oslo), Tartarteatret (Bergen), Teatret Rundt-Omkring (Bergen), Tramteatret (Oslo) og Vibeke Helgesens Dukketeater (Oslo). Assosierte medlemmer av TS (dvs, grupper som foreløpig ikke fyller betingelsene å ha eksistert i tre år hvorav ett med kunstarten som heltidsbeskjeftigelse) er: Abra Kadabra Teatret (Kristiansund), Petrusjka Teater (Trondheim), Piratteatret (Oslo) og Tippetue Teatret (Bergen).

2. Bla bla bla bla bla bla bla bla.

Det er mye å si om frie grupper men det er gjerne det samme som sies om igjen og om igjen mange ganger. Typisk er nedenstående, sakset fra det nystartede tidsskrift «Teatersentrum», nr. 1, 1981. Her har jeg imidlertid for moro skyld skiftet ut «frie grupper med INSTITUSJONSTEATRE». Leseren får trekke fra eller legge til selv.

«Det *kan* komme en situasjon hvor folk ikke er interessert i den typen nøy-somme forestillinger institusjonsteatrene spiller. Dette avhenger av de forskjellige aldersgruppers smak og ønsker. Institusjonsteatre har ved sine forestillinger ofte invitert til diskusjon av samfunnsproblemer (. . . . .). Jeg mener likefullt at det er våre kulturmyndigheters oppgave å utarbeide retningslinjer for støtte til institusjonsteatrene, slik at disse, ved å søke en gang i året, gis muligheten til å overleve, slik som tilfellet er i Sverige. De institusjonsteatre som skal tildeles støtte må gjennom sin virksomhet bevist at de har livets rett.» (Kulturråd-mann i Oslo).

«Institusjonsteatrene kan spille en svært stor rolle på mange måter. De representerer fornying og økt aktivitet og når andre enn de teatrene ellers når

- Står vi stille, Dystre fall
lir vi Nye toppnoteringer og sterk aktivitetssøkning på Oslo Børs

ingen vapennvite
 Sjokk über sjokk
 Kremli blir aldershiem
 Uunngåelig kjernekraft
 Vern om Norge ned som en bombe
 Ba om klem, KKK nele Gro

riestman

Spansk general for militærrett

GRAND PRIX!

BOLIG SØKES fransk kanonbåt beskjøt Panama-jæstret fartøy

DKSF 90 år:

ATOMKRIG

Atomfri sone og NATO-medlemskaper Staten uten ansvar for 'Western'

(.....). Men det er sannsynlig at institusjonsteatrene må undergis en kontinuerlig kvalitetsvurdering. Og at intet institusjonsteater får noen forsikring om at tilskuddet vil kunne fortsette, selv om teatret kunstnerisk er på samme nivå som før. Det avgjørende vil være om det i mellomtida er oppstått nye institusjonsteatre — som er enda bedre.» (Ekspedisjonsjef i Kirke- og Undervisningsdepartementet).

Ovenstående er — helt ærlig — ikke ment som spark til institusjonsteatrene. Det er bare gjort som et forsøk på å betegne et gap. Mellom de bevilgende myndigheter og de frie gruppene virkelighet.

Nåja. Dette er altså den ene typen utsagn om frie grupper. Den andre typen kommer fra frie grupper selv og den består stort sett i klag og syt. Mas og bråk og klynk. «Vi har ingen penger». «Oss er det mest synd på». Jeg tenkte nå i all korthet å ta fram et annet trekk ved frie grupper, som er langt mere lystig: Vi eksisterer faktisk! På tvers av alle planlagte og ikke planlagte kulturpolitiske strukturer så spiller, lever og blomstrer en *bråte* frie profesjonelle sceniske grupper — de som er organisert i Teatersentrum nevnt ovenfor.

Det er dette skrives hovedtese: Det nytter å blomstre opp fra asfalten. Det nytter å gjøre noe på tvers. Det ikke bare nytter, men det fungerer fint som bare det og det er ganske moro.

3. Advareren

Jeg skal kort fortelle om Tramteatrets vei opp fra null. Den er neppe representativ for frie grupper — gruppene er så forskjellige. Ei heller vet jeg om det er et eksempel til etterfølgelse — vi har gjort mye dumt også, og søttiåra kommer aldri tilbake. Men hovedgrunnen til å nevne dette eksemplet er en slags advarsel mot den indre fienden i dette landet: ADVAREREN. Han vi alle har vært borti i utallige varianter. Han som forsøker å åpne den døra UTOVER, rister på hodet og sier til seg selv: Det er nok ikke verdt å prøve å åpne den innover, i tilfelle den skulle være låst.

Halvparten av de som idag utgjør Tramteatret fant hverandre i Studenter-samfunnets Teater i Oslo i begynnelsen av søttiåra. Vi hadde spilt studentrevyer med politisk tilsnitt og ikke bare tilsnitt. Politikken var divkraften og eneste mål. Sketsjene og sangene var ironiske eller oppbyggelige men slett ikke alltid dårlige. I juni 1976 kom noen av oss sammen for å danne en fri gruppe, med det foreløpige målet å arbeide på helstid med teater. Vi ville lage teater som var kri-

tisk og engasjerende, men som også hadde egenverdi som kunst. Og vi ville nå langt, langt utover studentmiljøet mht. publikum.

«IKKE DANN EN FRI GRUPPE, DET GÅR ALDRI», sa advarerne. «IKKE I NORGE IHVERTFALL». «DERE KOMMER TIL Å SLITE DERE

John Nyutstumo

BOLIG SØKES fransk kanonbåt
DKSF 90 år beskjøt Panama-
 rjistrert fartøy

Atomfrie sone
 og NATO-
 medlemskap
 Staten uten ansvar for 'Western

Spansk general
 for militærrett

GRAND PRIX

Atomkrig

- Står vi stille,
lir vi Dystre tall
 Nye toppnoteringer og sterk
 aktivitetsøkning på Oslo Børs

ingen vapennville
 Sjokk über sjokk.
 Vern om Norge
 Ba om klem.

Kreml blir
 aldershiem
 Unngåelig kjernekratt
 ned som en bombe
 Gro

Triet-
 man

UT», sa noen. «DERE BLIR REVISJONISTER FØR DERE VET ORDET AV DET», sa andre. Muntert gikk vi i gang med Deep Sea Thriller som ble en suksess selv om vi i mangel av erfaring bare hadde planlagt én eneste forestilling. Pressen roste selv om et par aviser var i harnisk og publikum kom og vi spilte over hele landet og skapte røre og økonomisk gjorde det hele det mulig for oss å gå over på halvtid med teater.

Etter Deep Sea Thriller hadde vi mange flere venner enn før. «HVORDAN FØLES DET Å HA BLITT BERØMT PÅ GRUNN AV TRAGEDIEN I NORDSJØEN?» ble vi spurt i radioen. Og til vennene fortalte vi at vi ville bli profesjonelle. «DET KOMMER ALDRI TIL Å GÅ», sa noen, men ikke så mange som forrige gang. «Joda», sa vi, «bare se på Fria Pro-Teatern i Sverige, de greier det fint, de.» «JA DET ER FRIA PRO-TEATERN DET», sa advarene. Og hva sier en til sånt?

I august 1978 gikk vi over på heltid. Nå gjaldt det. «NÅR KRYBBEN ER TOM BLIR IDEALISMEN BORTE» hadde advarene sagt. Turnéstøtte og i det hele tatt offentlige bevilgninger lot vente på seg. Suksessen med «Frøken Lunde» var betinget. Vi måtte spille mye for å tjene til livets opphold og lønna sank. På vårparten 1979 var krybben farlig nær tom. Det er vanskelig å produsere nye stykker samtidig med at du spiller gamle. Det var da vi fant ut at vi måtte slå gjennom hos det *virkelig* store publikum. Og aldri har idealismen vært større og fantasien mer nødvendig. «POLITISK TEATER KAN IKKE SLÅ IGJENNOM HOS ET STORT PUBLIKUM» har vært en almen advarsel. Men det kunne det.

I det siste har Tramteatret vært mediastoff, og det har jo sine sider, gode som dårlige. Nå tror ihvertfall jeg at den smule berømmelse som har blitt oss til del hverken skader eller gavner våre kunstneriske sider, men det er nå så. Tramteatret fortsetter å være Tramteatret men publikum er blitt ganske mye større. Nå er det nye advarene rundt hjørnet, som sier: «DET ER VIKTIG Å HA ET STORT PUBLIKUM, MEN POLITISK ER DET TVILSOMT OG KOMMERSIELT». Nå viser det seg imidlertid at dette er den samme advarene som i sin tid sa: «IKKE DANN EN FRI GRUPPE, DET GÅR ALDRI», så vi tror ikke på ham lenger.

hand
skift
man

La Sverige
gjøre skittjobben

Mocambique klar til krig

Syden-
reiser
forsinket

Poliske

UTLAND

Mot 30 millioner arbeidsløse
i de vestlige industriland i år

Western: «Thatcher har
militær legning»
Ansvaret
uklart **banka opp!**

B OKA OMPEL LEPARAFI NSBØLJEBAND

Nå er TV-serien fra i fjor
blitt bok! Pelle Parafins Bøljeband
og Randi og Ronni og mange fler
finner du igjen i

Jon Sveinbjørn Jonsson har skrevet boka og
Rune Johan Anderson har tegna til, etter
Tramteatrets TV-serie «Serum serum».

pris kr. 55,- i bokhandelen fra 10. mai

OKTOBER

TLS 4033/T4S 4033

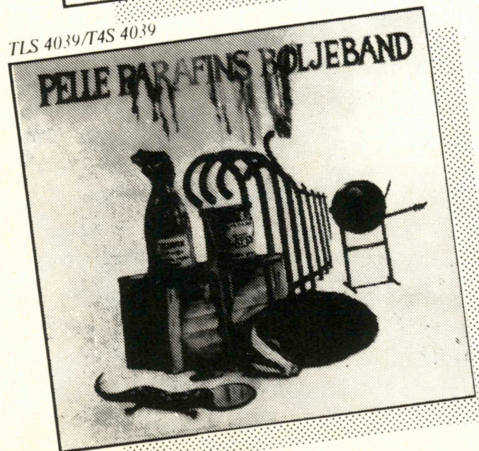
Side 1:

1. Å LIVET SVINGER/
2. JODELEDILI/
3. BEGIN ÅH BEGIN
(Begin the Begin)/
4. ALTABALLADEN/
5. FRISCO/
6. I SPIT ON YOU/
7. BACK TO THE '80's/

Side 2:

1. NOSTALGI/
2. LYKKE OG SAMHOLD/
3. BOMBER OG BRYLKREM/
4. VANNMANNENS
SOLFYLTE TIÅR/
5. COOLIT/
6. Æ OG DU (Jag och du)/
7. SLÅSS MOT RASISMEN/

TLS 4039/T4S 4039

Side 1:

1. (HER KOMMER) PELLE
PARAFINS BØLJEBAND/
2. ET ENESTE ROM/
3. DET LÆRER DU IKKE/
4. AT DERE TØR/
5. SNØ/
6. AVISER ER NO' HERK/
7. NYE BØLJER/

Side 2:

1. TILBAKE TIL BY'N/
2. RANDI OG RONNY/
3. MOTORVEI/
4. FRIDA FROSK/
5. TRÅ TIL/
6. TIL GLEDEN/
7. ADAGIO/

TS 118

HØR OGSÅ
SINGLEPLATA
DET ER VÅR
TUR NÅ!

FRAMTEATRET'S PLATER OG KASSETTER UTGITT AV TALENT MUSIC ORGANISATION A/S

nei

KREFTENE SAMLES I KAMPEN MOT ATOMVÅPEN

TIL ATOMVÅPEN

Vil du arbeide for

- Nedbygging av atomvåpen i øst og vest
- Ingen atomvåpen i Norge i fred eller krig
- Norden som atomvåpenfri sone

Det opprettes nå lokallag i boligområder, bedrifter og skoler over hele landet!

Ring eller skriv til aksjonerens kontor som setter deg i kontakt med nærmeste lokallag.

NEI TIL ATOMVÅPEN, Helgesens gt. 20,
Oslo 5, T. (02)38 03 79

TRAMTEATRET

På scenen:

DEEP SEA THRILLER (en musikkrevy om Norge i en oljealder)	1977
HVEM ER REDD FOR FRØKEN LUNDE (en musikkrevy)	1978
BACK TO THE '80S (en musikkrevy)	1979
DET ENKLESTE ER PISTOL	1981

For fjernsyn:

SERUM SERUM (serie for barn og ungdom i 7 episoder)	1980
PELLE PARAFINS BØLJEBRAND OG AUTOMATSPØKELSENE (10 episoder)	1981

For radio:

RADIO AKTIV (underholdningsserie på 8 programmer)	1979
RADIO AKTIV REVY (10 halvtimes radiocabareter, månedlig)	1980

På vinyl:

DEEP SEA THRILLER OG ENDA MER (LP/MC/MAI)	1977
TRAMFART (LP/MC/MAI)	1978
OJ VAD DET VIFTAR/STEM PÅ MEG (single/MAI)	1979
SERUM, SERUM/PELLE PARAFINS BØLJEBAND (single/TALENT)	1980
BACK TO THE '80S (LP/MC/TALENT)	1980
PELLE PARAFINS BØLJEBAND (LP/MC/TALENT)	1981
DET ER VÅR TUR NÅ/Æ OG DU (single/TALENT)	1981
DET ENKLESTE ER PISTOL (single/TALENT)	1981

Dessuten:

I tillegg kan nevnes et 25 minutters show som het «Parodi Grand Prix 1979», spesialskrevet til Palestina Grand Prix i Oslo i mars 1979, det inngikk seinere som en del av «Back to the '80s». Videre «Pelle Parafins Bøljeshow», et halvtimes show for barn og ungdom med personer og musikk fra TV-seriene, noe vi turnerte med sommeren 1980 og som nå foreligger i utbedret utgave. Vi vil også nevne «Hvordan jeg lærte å like min framtid», et utdrag av Back to the '80s, sendt i fjernsynet i november 1980. Det hender vi holder konsertinnslag og spiller til dans også. Men så var det ikke mer.